

## Posudek bakalářské práce

Belinson, Maria, *Pojetí revoluce v díle N. A. Berd'ajeva*

Diplomová práce

FF UK, Ústav východoevropských studií

Praha 2012, 88 s. rkp.

Diplomová práce Marie Belinson je pokusem o analýzu filozofických postojů N. A. Berd'ajeva k jedné z klíčových otázek jeho doby a ruských novodobých dějin – k revoluci. Autorka se zaměřuje na rozbor děl, která tento významný ruský filosof napsal k tématu do své nucené emigrace v roce 1922. Vzhledem k rozsahu Berd'ajevovy pozdější tvorby se mi toto zúžení jeví jako pochopitelné, protože autorka se tak mohla plně soustředit na jedno z důležitých, v jistém smyslu přelomových období v Berd'ajevově myšlení. Zaměření se na jedno dílčí období ovšem neznamena, že by diplomantka neměla vstoupit alespoň částečně do vnitřní diskuse s jeho pozdějšími myšlenkami. Rezignace na tyto rozборы vyvolává podezření, zda je Belinson s pozdější tvorbou tohoto ruského intelektuála alespoň rámcově seznámena. Zvláště v první kapitole, kde představuje obecně jeho tvorbu, bych očekával hlubší analýzu a „filozofickou“ diskusi o jeho idejích – nechci tím konstatovat, že by diplomantka Berd'ajevovo dílo nijak nepředstavila, ale její rozbor působí jakýmsi školským dojmem, jako kdyby psala učebnici, nikoli vědecký rozbor. Tento dojem ostatně vyvolává celá diplomová práce.

Domnívám, se že k výše zmíněné výtce výrazně přispívá metoda, s jakou se Belinson pokouší téma uchopit, kdy nechává promlouvat samotného autora, ať už za pomoci četných citátů, nebo převyprávění jeho myšlenek, aniž by se k jeho postojům pokusila zaujmout nějaký kritičtější či analytičtější postoj. Velký nedostatek práce představuje její značná popisnost, autorka neproblematizuje Berd'ajevovy ideje, neklade si kritické otázky, v nichž by vyjádřila svůj vlastní postoj k jeho dílu, v podstatě jen předkládá a popisuje, co Berd'ajev v jednotlivých spisech předložil. Závažnější je ovšem skutečnost, že zcela chybí porozumění kontextům (myšlenkovým, politickým etc.), ovlivňujícím filozofovu tvorbu. Autorka sice zařazuje kapitolky jako „historický kontext“, který má ale opět charakter souboru faktografických informací, jakési kroniky toho, co se v daných obdobích přihodilo, bez

hlubšího pochopení a vysvětlení složitých jevů, a to zejména ve vztahu k tématu revoluce či Berďajevovu filozofickému myšlení. Velmi málo je též řečeno k filozofickému a intelektuálnímu kontextu, vůči němuž nebyl Berďajev imunní a který měl na jeho dílo značný dopad. Ačkoli autorka velmi pěkným jazykem a myslím, že často i s porozuměním, vykládá Berďajevovy myšlenky, předkládané v různých sbornících a knize, nedokážu se ubránit dojmu, že filozofově dobře a jejím problémům vlastně ne zcela rozumí, čímž nemůže ani plně porozumět samotnému autorovi.

Co se týče heuristiky, diplomová práce Marie Belinson je založena na Berďajevových textech a sekundární anglicky, česky a rusky psané literatuře. Ačkoli autorka prostudovala značné množství knih, zabývajících se Berďajevovou tvorbou, chybí některá zásadní díla anglosaské literatury. Závěrem lze konstatovat, že Marie Belinson předložila navzdory výše zmíněným výhradám diplomovou práci, v níž prokázala základní orientaci v Berďajevově pre-emigrační tvorbě. Velkou pochvalu si zaslouží za téměř bezchybný ruský jazyk, v němž práci předložila, a za stylistickou a formální stránku práce, dosahující též vysoké úrovně. Diplomovou práci Marie Belinson doporučuji k obhajobě a hodnotím klasifikačním stupněm **dobře**.

V Praze 11. září 2012

PhDr. Stanislav Tumis, M. A., Ph.D.

Ústav východoevropských studií, FF UK Praha